

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

w sprawie **T.S.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 6 listopada 2024 r.

wniosku pełnomocnika oskarżyciela prywatnego w przedmiocie wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego Antoniego Bojańczyka od rozpoznania sprawy o sygn. V KK 280/24

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 29 § 5 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tj. z 2 kwietnia 2024 r. - Dz.U. z 2024 r. poz. 622)

postanowił:

pozostawić wniosek pełnomocnika oskarżyciela prywatnego bez rozpoznania

UZASADNIENIE

Pełnomocnik oskarżyciela prywatnego, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., złożył w Sądzie Najwyższym wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Antoniego Bojańczyka od rozpoznania sprawy kasacyjnej dot. T. S. uniewinnionego od czynu z art. 212 § 1 k.k. Uzasadniając wniosek obrońca powołał się na proces powołania sędziego przez Prezydenta RP na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego podnosząc, że w procesie tym brała udział Krajowa Rada Sądownictwa w kształcie wyłonionym na podstawie ustawy z 8 grudnia 2017 r. o

zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3)

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Wniosek pełnomocnika oskarżyciela prywatnego jest niedopuszczalny z mocy ustawy i w związku z tym pozostawiono go bez rozpoznania

Żądanie bowiem wyłączenia sędziego z uwagi na brak bezstronności wywołany istniejącymi - zdaniem wnioskującego - okolicznościami o charakterze ustrojowym w aktualnym stanie sprawy należy uznać za niedopuszczalne. Ustawą z 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw wprowadzono instytucję tzw. testu niezawisłości i bezstronności sędziego. Nowelizacja ustawy o Sądzie Najwyższym poprzedzona była istotną z punktu widzenia problematyki dotyczącej kwestionowania bezstronności sędziego z uwagi na procedurę jego powołania - orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego.

W wyroku bowiem z 4 marca 2020 r, w sprawie o sygn. P 22/19 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30), stosowany odpowiednio na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9 a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Zaakceptować w tym miejscu należy stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z 14 października 2022 r. w sprawie III KK 348/22 oraz w postanowieniu z 28 października 2022 r. w sprawie II KK 375/22, z których wynika, że cyt. *„porównanie regulacji art. 29 § 5 u.SN i art. 41 § 1 k.p.k. prowadzi do wniosku, że ten pierwszy przepis ma charakter szczególny względem drugiego a zakres przedmiotowy art. 29 § 5 u.SN jest węższy aniżeli art. 41 § 1 k.p.k.; choć w części zakresy te pokrywają się. Zakresy obu przepisów związane są wprawdzie z kontrolą sądową aspektu bezstronności sędziego, który ma orzekać w sprawie,*

jednak art. 41 § 1 k.p.k. ma charakter ogólny, obejmując przynajmniej potencjalnie wszystkie możliwe okoliczności, podczas gdy podstawy zastosowania art. 29 § 5 u.SN są określone wężiej. Po trzecie, przepis art. 29 § 5 u.SN jest przepisem późniejszym względem art. 41 § 1 k.p.k. i już z tego powodu fakt jego wprowadzenia do porządku prawnego ma skutek derogujący art. 41 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim przedmioty obu regulacji pokrywają się.

Zdaniem więc Sądu Najwyższego, na gruncie obecnie obowiązujących przepisów, jedyną możliwością kwestionowania bezstronności sędziego z uwagi na okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego przewiduje procedura przewidziana w art. 29 ustawy o Sądzie Najwyższym, przy czym do zainicjowania tej kontroli koniecznym jest kumulatywne przytoczenie okoliczności związanych z powołaniem, a także dotyczących postępowania sędziego po powołaniu, a także wykazania ich wpływu na naruszenie standardu niezawisłości i bezstronności, mającego wpływ na wynik danej sprawy. Przyjęcie innego założenia, a więc dopuszczenie badania bezstronności sędziego z uwagi na okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego w trybie art. 41 k.p.k. prowadziłoby nie tylko do obejścia przepisów dotyczących terminu, trybu oraz składu rozpoznającego dany rodzaj wniosku ale przede wszystkim pozbawiałoby sędziego, którego wniosek dotyczy, wynikającej z art. 29 § 22 ustawy o Sądzie Najwyższym *quasi* kontroli instancyjnej zapadłego rozstrzygnięcia, co mając na uwadze, że postanowienie w przedmiocie wyłączenia sędziego, zapadłe na gruncie procedury karnej jest niezaskarżane, oznaczałoby ukształtowanie sytuacji procesowej sędziego, w sposób mniej korzystny i tym samym naruszałoby jego prawo do sądu.

Z tych też względów wniosek pełnomocnika oskarżyciela prywatnego jako złożony w trybie art. 41 § 1 k.p.k. należało uznać za niedopuszczalny i tym samym pozostawić go bez rozpoznania. Jak bowiem słusznie wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 12 września 2023 r., sygn. III KK 286/23, „[o]rzekanie w trybie art. 41 § 1 KPK w postulowanym zakresie byłoby w takiej sytuacji oczywiście niezgodne z Konstytucją RP, choćby z jej art. 7, zgodnie z którym wszystkie organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. W świetle art. 8 ust. 1 Konstytucji RP podstawą takich działań w omawianym zakresie nie może być także standard wynikający z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw

Człowieka, którego interpretacja również musi pozostawać w zgodzie z Konstytucją RP. Zauważyć zresztą wypada, iż Konwencja ta nie zawiera samodzielnej regulacji dotyczącej możliwości i podstaw wyłączenia sędziów sądów krajowych od orzekania”.

Mając powyższe okoliczności na uwadze orzeczono jak w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

WB.

[a]